

Marc normatiu de les violències en la infància i l'adolescència

La vista arriba abans que les paraules. Maneras de mirar. John Berger

Canvi de paradigma sobre les violències en la infància i l'adolescència:

- Abordatge integral de la problemàtica i modificació d'altres lleis, normes i ordenances (penal i civil).
- Transformació de la norma social, no només jurídica: canvia la conceptualització de les violències.
- Trencament del silenci de l'entorn i la seva impunitat.

Els mandats de la Llei Orgànica 8/2021, LOPIVI del 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència

1. Protecció integral davant de la violència

- La Llei estableix que la societat en el seu conjunt té el deure d'intervenir i, al mateix temps, expressa un mandat específic per als professionals.
- Conté mesures per a les diferents línies d'actuació (la sensibilització, la prevenció o la detecció precoç) i per als diferents àmbits (familiar, educatiu, d'intervenció social, centres de protecció, sanitari, esportiu i de lleure, digital i policial).
- Preveu crear una estratègia que coordini les actuacions que endeguin les diferents administracions.
- Estableix el deure de les administracions de facilitar eines als professionals per detectar les situacions de violència.
- Dicta que tots els centres educatius han de tenir un protocol propi o s'hauran d'adscriure a un protocol ja existent.

2. Enfocament preventiu

- Incorpora l'obligatorietat de constituir entorns segurs per a la infància en els diferents àmbits amb deures concrets per als diferents actors que també hauran de rebre formació específica.
- Estableix que els protocols d'atenció a les violències han d'incorporar bones pràctiques.

3. El principi del bon tracte

- Garanteix el desenvolupament holístic atenent l'interès superior de cada nen o nena.

4. Reforç del dret a ser escoltat/da

- Estableix que un nen o nena pugui denunciar sense necessitat d'estar acompanyat pel seu tutor/a, la qual cosa és important per aquelles situacions en què la violència provingui de l'entorn proper.
- Dona més valor a l'opinió dels infants, de manera que, en cas de que l'opinió del nen o la nena no coincideix amb la dels seus tutors, es considera que hi ha un conflicte d'interessos i, per tant, sigui necessari el nomenament d'un defensor judicial que defensi els seus interessos.
- Reforça els mecanismes de denúncia a centres de protecció.

5. Figures clau

- Coordinador de benestar a l'àmbit educatiu.
- Delegat de protecció a l'àmbit de l'esport i de l'oci.

6. Prohibició de pràctiques que atemptaven contra la integritat dels nens i nenes

- Prohibeix les mesures de contenció mecànica a punt fix tant en l'àmbit del sistema de protecció com en el dels centres de reforma, així com la realització de nus integrals, exploracions genitals o altres proves mèdiques especialment invasives en el procediment de determinació de l'edat.

7. Creació de la Conferència Sectorial

- Crea la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència com a òrgan de cooperació entre l'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes en matèria de protecció i desenvolupament de la infància i l'adolescència, no només per a assumptes relacionats amb la violència.

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació

8. Registres unificats

- Recull la necessitat de registrar dades completes sobre la violència contra la infància d'àmbit estatal: el RUSSVI i el Registre Central d'Informació.

9. Prova preconstituïda

- Estableix l'obligatorietat de fer la prova preconstituïda quan el testimoni sigui una persona menor de catorze anys o una persona amb discapacitat necessitada especialment de protecció.

10. Ampliació dels terminis de prescripció

- Estén el temps de prescripció dels delictes més greus comesos contra les persones menors d'edat, modificant el dia de començament del còmput de termini, que serà a partir que la víctima hagi fet els trenta-cinc anys.

Característiques de les violències sexuals en la infància i l'adolescència

1. Indicis imperceptibles per la víctima.
2. Idea de secret.
3. La víctimització sexual, fins els sis anys, afecta a ambdós sexes i les nenes poden ser-ne autores. Posteriorment, és una violència unidireccional dels nens cap a les nenes o dels nens cap els nens.
4. Desconeixement general dels factors de risc.
5. Normalització de la violència.
6. Comprensió de la violència com una relació víctima-victimari i no victimari-món.
7. L'agressor és majoritàriament un home i una persona coneguda per la víctima.

8. L'accés i motivacions a la pornografia varia segons el gènere¹: els nois per legitimar (8 anys) i les nenes per agradar (13 anys).

Els mandats de la Llei Orgànica 10/2022, del 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual

1. Detecció de les violències sexuals:

- Les administracions en matèria educativa han de promoure l'elaboració de protocols específics de detecció actuació i derivació amb especial atenció a les víctimes menors d'edat i amb discapacitat.
- El deure d'informar i denunciar les violències sexuals en el cas que les víctimes siguin menors d'edat (responsabilitat institucional).
- S'ha de comunicar les violències sexuals a l'agència espanyola de protecció de dades, o a les autoritats autonòmiques de protecció de dades especialment en el cas que s'hagi difós informació pública del menor.
- Tots els poders públics actuaran amb diligència deguda amb l'objectiu de que les víctimes de violència puguin exercir els seus drets.

2. Garantia de l'especialització professional (Article 23)

- Tots els sectors professionals dels diferents nivells de l'administració han de rebre formació inicial obligatòria i formació continua (especialment el personal amb contacte directe amb menors d'edat).
- Les administracions públiques han d'elaborar un programa marc de formació i reciclatge que incorpori, a més dels aspectes específics de cada sector professional, els estereotips de gènere, el trauma i els seus efectes, la responsabilitat en la reducció de la víctimització secundària i la discriminació interseccional.

1. Save The Children, 2020

<https://www.savethechildren.es/informe-desinformacion-sexual-pornografia-y-adolescencia>

Síntesi dels continguts del seminari d'actualització jurídica en línia *La coeducació i la prevenció de les violències en l'àmbit educatiu impartit per Carla Vall i Duran*, advocada penalista i criminòloga. Experta en violències de gènere i contra la infància.